

VICTORUL ROL

**Teatrul „Nottara”
„O noapte furtunoasă”
de I. L. Caragiale
Regia : Dan Micu**

VICTOR ȘTRENGARU (Titircă)

Titircă... Când un actor se încumetă să-l joace, năvălesc asupra lui și istoria teatrului, și indicațiile lui Nenea Iancu. Nici o virgulă în plus, nici una în minus. Vezi cum zici „cocoană”, și mai ales ce faci cu „onoarea de familist” ! Dar Titircă din Dealul Spirei a trecut, prin ani, peste prea multe maidane și străzi cu lămpi gazoase. Mahalaua pitorească în care s-a născut n-o mai caută nimeni nici pe hărți, nici în Istorii ale Bucureștilor, pentru că „ambitlul” lui Dumitrache nu e deloc periferic. Dacă ar fi fost să se desăvârșească cunoscutul proiect al piesei *Titircă, Sotirescu et comp.*, Jupînul ar fi ajuns și-n Cameră. Prin urmare, Titircă nu e nici atât de zaharisit ca să nu-și conspecteze, „cu asinuitate”, „venitoarele”, nici atât de fioros ca să-și îndepărteze acoliții. Mai ales că Dumitrache e sigur de forța sa, care trebuie să persiste și să susțină clanul. Își plimbă, așadar, importanța și autoritatea printre butoaiile cu țiment și acareturile chirstigeriei, chiar dacă de mult Spiridon nu-i mai știe de frică, și nici Veta, de rușine. Cred că, în fond, nu-i pasă de relațiile lui Chiriac cu consoarta, n-are interes să-i pese, spre binele „prințipului” care-l face invulnerabil — firește, atîta vreme cît ceilalți îi răspund cu aceeași perfectă acomodare la situație. Jupînul n-are de ce să-și facă singur zile fripte, să nu-și mai poată citi în tihnă ga-

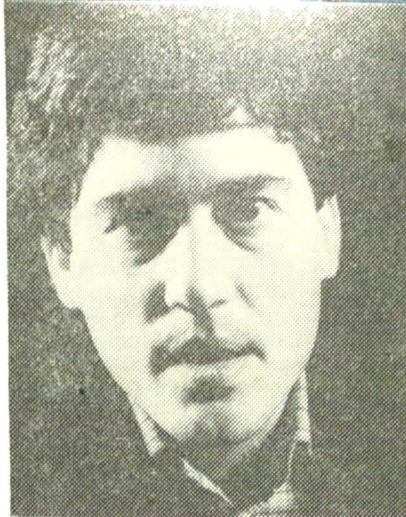

zeta și să se bucure de „democraționea” romană”, el, care șade la masă cu teighețarul și (la nivelul lui) „dă în ciocoi” ca și Tache pantofarul. Când se lămurește, îl primește pe Rică cu brațele deschise, căci vede în el elementul de împlinire a onorabilității. La urma urmei, ce altceva îi lipsea familiei sale, onorabilă pînă la a nu-și recunoaște mizeria morală, decît un demagog cu acces la „dipotăție” ?

În spectacolul pe care îl pregătim sub conducerea regizorului Dan Micu, nu există accente deosebite asupra unui personaj sau a altuia. În angrenajul piesei fiecare își are locul și rolul precis. Există o dependență a unora față de ceilalți, care face să funcționeze mecanismul piesei și, implicit, cel al clanului Dumitrache. Aceasta este și marea dificultate : sugerarea unui echilibru în plin absurd, echilibru pe care acești oameni îl întrețin mințind și mințindu-se, ca să supraviețuiască.

RUXANDRA SIRETEANU (Veta)

Dacă, așa cum sugerează Caragiale și cum o accentuează în spectacol regizorul Dan Micu, lumea acestei piese este pusă în mișcare de forța instinctelor vitale, atunci Veta este expresia perfectă a acestui mod de a fi. Ea trăiește în febra iubirii pătimașe pentru Chiriac, din această taină (pe care nu sînt sigură că Dumitrache nu o știe) își hrănește răbdarea de a conviețui cu Titircă, dar, oricît ar fi de acaparantă invazia elementului pasional în existența ei ternă și mărginită, aceasta nu tinde spre „absolut”, nu i-o dezechilibrează, nici nu-i blochează celelalte instincte vitale. Nu-și dorește altceva, nu vrea să parvină în lumea de

VII TORUL ROL

„bon ton“ a Union-ului (către care tinde Zița), îi este suficientă emblema „onorabilității“, la adăpostul căreia se poate manifesta conform datelor ei de temperament și feminitate. E o vulcanică, se minte și minte cu convingere, pentru a-și apăra confortul sufletesc (și nu numai). Pare a se ține deoparte, în ceea ce privește politica, dar iată că devine brusc interesată când „amploiatul“ contribuie la consolidarea situației casei. Deși încă nurlie, Veta e o femeie coaptă, tirșită în uzanțele domestice ale mediului, și, prin osmoză, nutrește, ca și Jupinul, convingerea că lumea începe și se sfârșește lângă gardul chereșteriei. De aici și zidicolul personajului, pentru cei o privesc cum se „dezbară“ de caracter nu pot să nu-i sesizeze mizeria morală. Vete au fost și vor fi pe scenele teatrelor noastre, care se întorc mereu, cu pioșenie la nenea Iancu, și fiecare apariție trebuie să fie o nouă descoperire a acestui inepuizabil personaj.

Sînt la primul rol caragialean, lucrul asupra lui nu este gata. O văd pe Veta — deocăndată în linii mari — așa cum a văzut-o Caragiale, așa cum o vrea Dan Micu. În fiecare zi mă apropiu cu un pas de făptura ei „în carne și oase“, așa cum va fi cînd voi găsi „cheia“ rolului. Dar să fim răbdători cu noi înșine și cu timpul. În repetiții pasionante și chinuitoare, spectacolul se prefigurează ca o bucurie pentru interpreți și sper, și pentru public. Despre nelineștile mele creatoare, în fiecare zi aș putea spune alte lucruri. Sînt și voi fi emoționată pînă la ziua premierei.

DIANA LUPESCU (Zița)

Să montezi Caragiale — ce poate fi mai normal? și totuși este un act de curaj; ai vrea să faci un spectacol deosebit, cum nu s-a mai făcut, să descoperi ceva ce nu s-a mai descoperit — dar, o știi, Caragiale înseamnă o lume precisă, o epocă anume. Ne propunem de multe ori să concurăm cu alte montări, uitînd că a juca Caragiale ar trebui să fie o preocupare, măcar ritmică, dacă nu sistematică a teatrului românesc, și că performanța este reală numai în cazul cînd, orice ai face, „încap“ în Caragiale. Despre Zița, ce aș putea să spun? Zița e Zița, „fată romanțioasă“, cum îi zice Jupin Dumitrache, și dornică de petreceri; totodată e sora Vetei, crescută din aceeași tulpină dincolo de tot ce le deosebește, ele seamănă profund. Juna văduvă e o fire voluntară, trăiește cum îi place, nu-și pune stavile temperamentului. Fiindcă „dramele Parisului le-a citit de trei ori“, se ține drept mai școlită; disprețuiește lumea pastramagiilor, aspiră la o condiție superioară, pe care e conștientă că i-o va oferi „monșerul“ ei, Rică. Regizorul Dan Micu o vrea mai puternică, mai dură, mai aspră, ceea ce-mi place; „zulufii“ Ziței rămînînd doar o chestiune de... coafură. Fără să știe, o vrem neapărat „altfel“ decât se știe, o vrem credibilă pentru publicul de azi, și sper să reușim.

MIRCEA JIDA (Spiridon)

Astăzi, cînd vorbesc despre Spiridon, mă simt deodată mai tînăr cu cincisprezece ani, pe vremea cînd promoția mea, proaspeți studenți la Institut (studenți ai

unor minunați profesori, Sanda Manu și Octavian Cotescu), făceau figurație cu mult drag în spectacolele de la „Bulandra” dar, firește, ceva mai conștient de ceea ce încere, decît atunci, prin El — Caragiale.

Pe Spiridon nu l-am dorit, nu l-am așteptat. Acum mă preocupă, mă absoarbe. Nu numai pentru că aceasta îmi e datoria de actor, ci pentru că îi înțeleg rostul în această lume creată de Caragiale după chiar chipul lumii, și reînchipuită de regizorul Dan Micu în spectacol; îl descopăr într-o zonă neexplorată a sufletului meu; am față de el acea paradoxală plăcere a copiilor de a întruchipa în jocurile lor „de-a oamenii” mai ales personaje negative.

Spiridon le ajunge tuturor și își ajunge sic însuși, tirîndu-și soarta cînd fudul, cînd onctuos, cînd agresiv. Constat, chiar uimit, că ține de tagma scorpionului din

povestea în care o raga umil pe broșețu să-! ajute să treacă lacul, și-apoi o înțeapa cu veninul ucigaș... În cazul de față broșețu se numește Rică Venturiano! Spiridon al lui Dan Micu și al meu nu e, evident, un copil; poate avea orice vîrstă. Funcția lui e multiplă, nu se mărginește să fie băiatul de alergătură, trimis după țigări și ziare, ci se consideră ca făcînd parte din familie. Se mișcă atent, circumspect, între Dumitrache, Vela și Chiriac. Pe primul, într-un fel, îl și admiră, fiindcă deține puterea și avutul, pe ceilalți doi îi tratează ca prieteni, protegători și complici. Șiret nevoie mare, își apără locul lui, cu care se mulțumește, nu-l vizează pe cel al lui Chiriac. Și poate că îl îndrăgesc pe Spiridon și fiindcă „familia” lui se confundă acum cu familia noastră — echipa spectatorului.

Maria MARIN

reprezentăția nr. --

reprezentăția nr. --

reprezentăția nr. --

...100

NOȚIUNEA DE FERICIRE dă Dumitru Solomon

Teatrul „Bulandra”
25 noiembrie 1986

Pe cîți spectatori ai acestei admirabile comedii filosofice i-a făcut „fericiți” Dumitru Solomon, o putem afla din statistici. Cîți „nefericiți” s-au perindat prin fața teatrului, în căutarea unui bilet în plus, n-o să știm niciodată, dar, după numărul celor care, la cea de-a o sută reprezentație, se buluceau la ghișeu la casieritei, presupunem că sînt, au fost și vor fi foarte mulți.

Și pronosticul făcut de cronicar, în paginile revistei noastre *, asupra „longevității potențiale” a spectacolului, și încrederea autorului (mărturisită în ca-

ietul-program), că și-a „abandonat” fără umbră de teamă „personajele într-un teatru de prestigiu și valoarea Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra”, s-au dovedit a avea acoperire.

Acoperire asigurată, în primul rînd, de calitatea jocului celor doi principali mandatarii spirituali ai autorului, Virgil Ogășanu și Ștefan Bănică. Relația de solidă prietenie întru apărarea valorilor și virtuților umane, în consonanță cu norma etică... solomoniană, se desfășoară cu strălucire, ambii interpreți reconfirmînd ținuta artistică ce a caracterizat, inițial, remarcabilele lor creații în registrul tragicomic.

O acoperire demonstrată, apoi, de toți ceilalți componenți ai montării. Un veritabil model de participare colectivă, cu încărcătura ideatică cerută de text.

Grija teatrului pentru menținerea calității spectacolului este atestată și de înnoirea distribuției.

Și Mihaela Juvara (Madam Ghebală) și Rodica Suci (Ștefania) aduc cu ele, în dezbaterile scenice, oclată cu disponibilitățile cerute de caracterizarea

personajelor, acel grăunte prețios de participare afectivă care face să se păstreze temperatura înaltă stabilită de regizorul Valeriu Moisescu.

Încercată de ridicol, Madam Ghebală a Mihaelei Juvara traversează printr-un joc subtil granița dintre aparență și esență, dintre realitate și vis, mișcîndu-se între o năuceală hazlie și o agitație obtuză; ea înscrie în fasciculul de lumină proiectat de gîndirea auctorială o impostoare acerbă, lipsită de scrupule, caraghioasă în elanurile ei fals-romantice, periculoasă în momentele de amabilitate mimată, ascunzînd o duritate masculină.

Lecția amară pe care o primește de la viață Ștefania, nevasta filosofului Tudor Damian, eșuînd, pe drumul căutării liniștii și fericirii, în compromis, Rodica Suci o trăiește cu multă sensibilitate și inteligență, cu relevabilă măsură a melodramaticului, personajul integrîndu-se astfel armonios în dubla tonalitate, de grav și savuros, ce caracterizează scrișul lui Dumitru Solomon.

Valeria DUCEA

*) „Teatrul” 7—8/1985.